

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 001-03/14-8/ EPA 37-VII
Ljubljana, 1. oktobra 2014

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o parlamentarnem nadzoru obveščevalnih in varnostnih služb (ZPNOVS-B) – skrajšani postopek

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju komisija) je na 9. izredni seji 1. oktobra 2014 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o parlamentarnem nadzoru obveščevalnih in varnostnih služb (ZPNOVS-B) – skrajšani postopek (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev, s prvopodpisanim Janijem Möderndorferjem (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predloga zakona **ne podpira**.

Predlagatelj je predstavil predlog zakona. Opozoril je, da Državni zbor trenutno ne more ustanoviti Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, kar pomeni, da ni civilnega nadzora nad delovanjem služb, ki delujejo v okviru Policije, ki opravlja nadzor na podlagi Zakona o policiji, Obveščevalno varnostne službe Ministrstva za obrambo, ki dela na podlagi Zakona o obrambi in Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, ki dela na podlagi Zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji. Predlog zakona bi po mnenju predlagateljev lahko presešel to težavo in bi lahko prišlo do ustanovitve Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb. Predlog zakona vsebuje še nekatere druge rešitve, ki bodo po mnenju predlagateljev izboljšale nadzor nad delom varnostno obveščevalnih služb in preprečile možnosti zlorab, ki so se v preteklosti že dogajale. Predlog zakona tako rešuje težavo glede hitrega konstituiranja Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb po konstituiranju Državnega zbora, določa pogoje kdo je lahko član Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, jasneje ureja področje napovedanih in nenapovedanih nadzorov in Komisiji za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb omogoča, da do konca mandata Državnega zbora dokonča delo in pripravi poročilo o delu in Državnemu zboru namesto stališč in sklepov poda priporočila o katerih Državni zbor glasuje.

Komisija se je seznanila tudi s mnenjem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora.

Predlagatelj je v nadaljevanju odgovoril tudi na vprašanja državnih svetnikov.

* * *

Člani komisije so se strinjali, da je civilni nadzor nad varnostno – obveščevalnimi službami nujen in je potrebno zaplete, ki nastajajo ob konstituiranju Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb rešiti čim hitreje.

Komisija je opozorila na mnenje Zakonodajno-pravne službe DZ, ki je na predlog zakona pripravila številne pripombe. Te se nanašajo na način izvolitve članov Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, predvsem v smislu zagotavljanja opozicijske večine v njej, opozarjajo na načelo enakosti pred zakonom in na nejasnosti glede napovedanih in nenapovedanih nadzorov in pristojnosti predsednika.

Predlagatelj je pojasnil, da so bili pripravljene in vložene amandmaji, ki v večini sledijo in upoštevajo pripombe Zakonodajno-pravne službe DZ. Dosledno upoštevajo opozicijsko večino v Komisiji za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb in le-ta ne more začeti z delovanjem, dokler opozicija nima večine. Načelo enakosti pred zakonom urejajo z upoštevanjem 150. člena Zakona o kazenskem postopku, ki opredeljuje kazniva dejanja pri katerih se pri odkrivanju lahko uporabljajo prikrita sredstva. Član Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb tako v skladu z vloženim amandmajem k predlogu zakona ne more postati poslanec, ki je pravnomočno obsojen za kazniva dejanja, v zvezi s katerimi se lahko odredijo ukrepi iz 1. odstavka 150. člena Zakona o kazenskem postopku ali poslanec zoper katerega je vložena pravnomočna obtožnica ali obtožni predlog za takšna kazniva dejanja. Ista pravila veljajo tudi za prenehanje funkcije v Komisiji za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb.

Komisija je v razpravi opozorila, da je treba biti zelo previden pri omejevanju pravice kdo lahko postane član Komisije za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb, saj so vsi poslanci dobili mandat na volitvah in pri tem spomnila na primer državnega svetnika, ko mu v Državnem svetu ni bil podeljen mandat, kar pa je kasneje reševalo Ustavno sodišče. Zakonodaja bi morala takšne težave rešiti že predhodno, tako, da obsojene osebe niti ne bi mogle vstopiti v Državni zbor.

Komisija se je strinjala, da je težava v pomanjkljivi zakonodaji, vendar si je treba vzeti za spremembe Zakona o parlamentarnem nadzoru obveščevalnih in varnostnih služb dovolj časa in pripraviti sistemske rešitve. V nasprotnem primeru ponovno pristajamo na spreminjanje zakonodaje, ki želi rešiti samo trenutni problem, ne sledi pa celostnemu reševanju problematike.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Jernej Verbič.

Predsednik
Rajko Fajt, l. r.